

Mediabits

Tien jaar internet in Nederland

De natuurkundige *Tim Berners-Lee* (43) bedacht in 1989 de HTML-toepassingen voor het internet, een vinding die inmiddels de wereld in haar macht heeft. Goed idee om na tien jaar internet in Nederland een balans op te maken. *Henk Blanken* en *Mark Deuze* kwamen op deze gedachte wandelend 'over de campus van Berkeley'. In hun voorwoord van de nu verschenen bundeling artikelen van twaalf auteurs slaan de twee een frisse toon aan over 'de warrige, oppervlakkige en vaak hilarisch utopische prietpraat' die er over het internet uitgekraamd wordt. Waarmee op zijn minst de suggestie gewekt wordt dat *De mediarevolutie* niet oppervlakkig en utopisch is. De auteurs laten hun licht schijnen op gebruik, inhoud en productie van de nieuwe media. Als een kleine waarschuwing vooraf wordt gezegd dat sommige auteurs essayistisch te werk zijn gegaan, andere feitelijker en weer anderen hebben hun verhaal 'juist meer als reportage geschreven'. En inderdaad, de eerste bijdrage is essayistisch en zelfs spannend geschreven. *Henk Blanken* schetst een beeld van het verwachtingspatroon van het internet vijf tien jaar geleden. Toen dachten we nog dat iedereen zat te hunkeren naar meer nieuws, meer contact en meer uitdagingen. 'We worden op steeds jongere leeftijd te oud,' citeert *Blanken* een onderzoeker, die zich afvraagt waarom mensen naar mate ze ouder worden, toch steeds minder nieuwsgierig zijn. Door de toegenomen mogelijkheden van de nieuwe media kan die houding veranderen. Met andere woorden: de zogenaamde oude media zullen pas echt grondig gemoderniseerd worden als de Yahoo-generatie het voor het zeggen krijgt.

Een andersoortig maar ook boeiende bijdrage is 'The Global jukebox: muziek op het internet' van *Piet Bakker*. Op heldere wijze brengt hij de mogelijkheden en problemen naar voren die samenhangen met de grootste hit na porno op internet: de legale en illegale handel in muziek. *Bakker* geeft veel technische, juridische en commerciële informatie over de relatie tussen het downloaden van muziek via het internet en de verkoop van cd's. Het downloaden heeft nauwelijks schade voor de muziekindustrie, en wat daarover aan de bittertafel wordt gezegd wordt 'nauwelijks ondersteund door empirische bewijzen'. Het wachten is nu op de reactie van *Buma/Stemra*.

Het is jammer dat in de rest van de bundel zoveel bijdragen staan die in de inleiding juist geïncrimineerd worden. De achterdocht jegens internet zou 'zienderogen' slinken en 'tegenwoordig is voor veel journalisten "surfen" een prominent onderdeel van het dagelijks werk.' Maar toch heeft het web 'geen kwaliteitsimpuls gegeven, omdat journalisten veelal eenvoudigweg hetzelfde zijn blijven doen, maar dan met nieuwe middelen,' zo schrijven *Alexander Pleijter* en *Mark Deuze* in een artikel waarin 'de internationale wetenschap' erbij gehaald wordt om beweringen te verdedigen die zo warrig geformuleerd zijn, dat ze ook zonder die 'internationale wetenschap' niet tegengesproken kunnen worden.

Hans van Driel draagt een wetenschappelijk artikel bij over de gebruiker van nieuwe media. Met de beste wil van de wereld wordt niet duidelijk wat *Van Driel* wil beweren. Zijn taalgebruik doet denken aan een uit het Roemeens vertaalde gebruiksaanwijzing bij een televisietoestel: 'Het medium bepaalt dus de communicatieve situatie en daarmee de aard van het communiceren. Tijd en ruimte blijken hierbij de bepalende factoren.' En: 'Maar niet alleen de communicatieve situatie wordt bepaald door een medium, volgens het technologisch determinisme.' Zijn 'artikel' vormt een aaneenschakeling van bloedeloze formuleringen die aan elkaar geplakt zijn met tussenzinnetjes als: 'Er zijn mensen die menen', 'Eerder heb ik gesteld' en andere borreltafelwijsheden waaruit een groot dédain en onbegrip spreekt voor veel, behalve voor het eigen gelijk.

Hans Renders

o **Henk Blanken en Mark Deuze (red.). De mediarevolutie; 10 jaar www in Nederland.** Boom, 235 blz., ISBN 9053529012, 26,50 euro.

EUROPESE

REGELGE

Het Nederland stelde een br overzicht v?

stru
we
de
st
al
d